

RAY H.
GARRISON

ERIC
NOREN

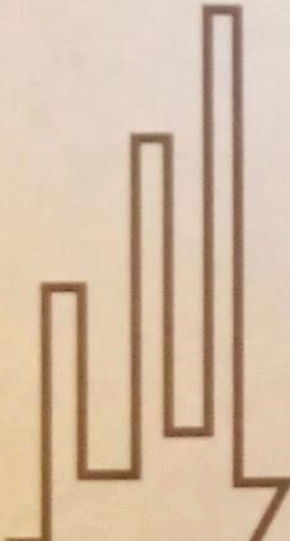
PETER C.
BREWER

Kế toán Quản trị

Managerial
Accounting

Nhiều dịch giả,
PGS. TS. Nghiêm Văn Lợi (Nhiều dịch)

GIÁO TRÌNH
HIỆN ĐẠI CỦA MỸ,
LẦN ĐẦU TIÊN
XUẤT BẢN Ở
VIỆT NAM

KẾ TOÁN QUẢN TRỊ

Managerial Accounting

Nhiều dịch giả, PGS. TS. Nghiêm Văn Lợi *hiệu đính*

Ray H. Garrison

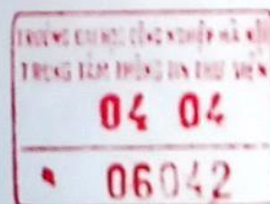
Giáo sư danh dự
Đại học Brigham Young

Eric W. Noreen

Giáo sư danh dự
Đại học Washington

Peter C. Brewer

Đại học Wake Forest

Giới thiệu về

Tác giả

Ray H. Garrison là Giáo sư danh dự chuyên ngành Kế toán tại Đại học Brigham Young ở Provo, Utah, Hoa Kỳ. Ông lấy bằng Cử nhân khoa học và Thạc sĩ khoa học tại Đại học Brigham Young, và bằng Tiến sĩ Quản trị kinh doanh tại Đại học Indiana.

Là một kế toán viên công chứng, Giáo sư Garrison đã tham gia tư vấn quản lý cho các công ty kiểm toán trong khu vực bang và toàn Hoa Kỳ. Ông cũng xuất bản nhiều bài báo đăng trên

The Accounting Review, *Management Accounting* cùng các báo và tạp chí chuyên ngành khác.

Với những đổi mới trong công tác giảng dạy của mình, Giáo sư Garrison đã vinh dự nhận Giải thưởng Karl G. Maeser về "Giảng dạy xuất sắc" của Đại học Brigham Young.

Eric W. Noreen từng tham gia giảng dạy tại Học viện Quản trị kinh doanh - INSEAD ở Pháp và Viện Khoa học và Công nghệ Hồng Kông, đồng thời cũng là Giáo sư danh dự tại Đại học Washington. Hiện nay, ông công tác tại khoa Kế toán, Trường Kinh doanh Fox trực thuộc Đại học Temple.

Ông lấy bằng Cử nhân tại Đại học Washington và bằng Thạc sĩ cùng Tiến sĩ Quản trị kinh doanh tại Đại học Stanford. Ông được Viện Kế toán quản trị công chứng Australia trao tặng chứng nhận "Thành tích xuất sắc" với tư cách là một kế toán viên công chứng.

Giáo sư Noreen là cộng tác viên biên tập cho tờ *The Accounting Review* và *Journal of Accounting and Economics*. Ông cũng có rất nhiều bài nghiên cứu học thuật đăng trên các báo và tạp chí chuyên ngành như: *Journal of Accounting Research*; *The Accounting Review*; *Journal of Accounting and Economics*; *Accounting Horizons*; *Accounting, Organizations and Society*; *Contemporary Accounting Research*; *Journal of Management Accounting Research*; *Review of Accounting Studies*.

Peter C. Brewer là giảng viên khoa Kế toán của Đại học Wake Forest. Trước khi tới Đại học Wake Forest, ông từng là Giáo sư chuyên ngành Kế toán tại Đại học Miami trong 19 năm. Ông lấy bằng Cử nhân Kế toán tại Đại học bang Pennsylvania, Thạc sĩ Kế toán tại Đại học Virginia và Tiến sĩ khoa học tại Đại học Tennessee. Hơn 40 bài nghiên cứu học thuật của ông đã được công bố trên các báo, tạp chí chuyên ngành, bao gồm: *Management Accounting Research*; *Journal of Information Systems*; *Cost Management*; *Strategic Finance*; *Journal of Accountancy*; *Issues in Accounting Education* và *Journal of Business Logistics*.

Giáo sư Brewer cũng góp mặt trong ban biên tập của tờ *Journal of Accounting* và *Issue in Accounting Education*. Bài viết "Putting Strategy into the Balanced Scorecard" (Sử dụng chiến lược trong Bảng điểm cân bằng) của ông được Liên đoàn Kế toán Quốc tế trao bằng khen vào năm 2003 trong hạng mục "Bài nghiên cứu xuất sắc"; hai bài viết khác là "Using Six Sigma to Improve the Finance Function" (Áp dụng phương pháp Sáu Sigma để cải thiện các hàm tài chính) và "Lean Accounting: What's It All About?" (Kế toán tinh gọn: Nên được hiểu như thế nào?) được Viện Kế toán quản trị Hoa Kỳ trao Huy chương vàng và bạc. Ông cũng từng được vinh danh trong giải thưởng về thành tích giảng dạy xuất sắc tại Trường Kinh doanh Richard T. Farmer thuộc Đại học Miami.

Trước khi chuyển sang công tác tại Đại học Miami, Giáo sư Brewer làm kiểm toán viên tại Touche Ross - chi nhánh Philadelphia. Ông cũng từng là chủ nhiệm kiểm toán nội bộ của Ủy ban Trợ cấp hưu trí thuộc Giáo hội Trưởng lão (Hoa Kỳ).

Hãy để **Garrison** trở thành người dẫn đường cho bạn

Suốt hàng thế kỷ, ngọn hải đăng đã cần mẫn dẫn đường và đưa ra chỉ báo an toàn cho các thủy thủ. Tương tự, Garrison/Noreen/Brewer cũng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ dẫn dắt hàng triệu học viên, sinh viên trong quá trình học tập và nghiên cứu kế toán quản trị, các tác giả đã soi đường chỉ lối, giúp đỡ họ thuận buồm xuôi gió vượt qua các khóa học liên quan tới kế toán quản trị.

Nhiều thập kỷ trước, các ngọn đèn hải đăng vẫn được vận hành thủ công. Nhưng trong thời đại kỹ thuật số ngày nay, quá trình vận hành hải đăng cũng bắt đầu được hiện đại hoá, ví dụ như sử dụng bộ đổi đèn tự động hay nhiều phương tiện hiện đại khác. Garrison/Noreen/Brewer cũng đi theo tiến trình phát triển như vậy. Giờ đây, cuốn sách *Kế toán quản trị* của nhóm tác giả không chỉ giúp học viên, sinh viên - chuyên ngành kế toán nói riêng và các chuyên ngành liên quan đến kinh doanh nói chung - dễ dàng vượt qua khóa học mà còn mở rộng khối lượng kiến thức mà học viên thu nhận cũng như tiếp thêm động lực cho quá trình học tập thông qua các công cụ hỗ trợ tuyệt vời. Với các câu hỏi ôn tập và bài tập đi từ cơ bản đến nâng cao nhưng gắn liền với tình huống cụ thể, thực tế, *Kế toán quản trị* sẽ giúp người học ghi nhớ kiến thức cả trong và sau quá trình học, từ đó tối đa hóa thời gian và khiến quá trình học tập cũng như nghiên cứu trở nên thú vị hơn. Bên cạnh đó, mỗi chương đều có bài tập Ứng dụng Excel, mang đến cho người học cơ hội trau dồi kỹ năng Excel cần thiết cho công việc trong tương lai.

Giống như ngọn hải đăng cung cấp những thông tin đáng tin cậy cho người đi biển, *Kế toán quản trị* vẫn đang tiếp tục hành trình tiên phong dẫn đầu và giúp đỡ người học "xuôi chèo mát mái", thành công vượt qua khóa học kế toán quản trị thông qua việc chú trọng vào ba vấn đề cốt lõi: thực tế, chính xác và rõ ràng.

Tôi là một người hâm mộ trung thành của cuốn sách này. Tôi đã tham gia giảng dạy kế toán quản trị nhiều năm và sử dụng nhiều cuốn giáo trình khác nhau. *Kế toán quản trị* là cuốn sách truyền tải kiến thức tốt nhất. Khi được ai đó hỏi xin ý kiến, tôi thường chỉ ra cuốn sách này như cuốn sách tuyệt vời nhất mà tôi từng sử dụng.

Kế toán quản trị của Garrison thực sự là chuẩn mực về sách chuyên ngành kế toán quản trị.

Pamela Rouse, Đại học Butler

Christopher O'Byrne,

Cao đẳng Cuyamaca

Kế toán quản trị của Garrison là cuốn sách tuyệt vời nhất hiện nay viết về kế toán quản trị.

Carleton Donchess,

Đại học bang Bridgewater

Tôi yêu thích cuốn sách này suốt hơn 20 năm giảng dạy chuyên ngành kế toán của mình. Nó dễ đọc, đầy đủ và các bài tập cuối chương giúp việc ôn tập bài học hiệu quả hơn.

Rama Ramamurthy,

Đại học Georgetown

Garrison đã làm rất tốt trong việc giới thiệu kiến thức về kế toán quản trị cũng như những kỹ năng quản trị cần thiết. Thêm nữa, cuốn sách đã cung cấp những chủ điểm quan trọng để giải thích lý do tại sao kế toán quản trị ảnh hưởng đến sự nghiệp, đạo đức và trách nhiệm xã hội của mỗi người.

Ann K. Brooks,
Đại học New Mexico

Nhóm tác giả đã thực hiện công việc tuyệt vời đó là giải thích các khái niệm về kế toán quản trị và cung cấp các ví dụ thực tế mà sinh viên dễ dàng liên hệ.

Stephen Benner,
Đại học Eastern Illinois

Cuốn sách cung cấp lời giải thích khái niệm đơn giản, rõ ràng, cùng các ví dụ dễ tiếp cận.

Rong Huang,
Cao đẳng Baruch

Kế toán quản trị của Garrison là cuốn sách kế toán quản trị tốt nhất mà tôi từng nhận xét. Các ví dụ xuyên suốt chương giúp người học tối đa hóa việc sử dụng cuốn sách và nghiên cứu kế toán quản trị cả trên lớp học lẫn việc học từ xa.

Eilna Mitchell,
Cao đẳng bang Polk

THỰC TẾ Tất cả kiến thức trong mỗi chương đều nhằm mục tiêu liên kết vấn đề lý thuyết với thực tiễn công việc của nhà quản trị. Trong lần tái bản thứ 16 này, nhóm tác giả đã thêm các bài tập tích hợp để giúp người học tư duy như một nhà quản trị thực thụ. Các bài tập này sẽ về liên kết tất cả kiến thức trong chương để các học viên, sinh viên có thể nắm bắt trọn vẹn mối liên hệ giữa các vấn đề và có cái nhìn sâu sắc hơn về kế toán quản trị. Xuyên suốt cuốn sách, nhóm tác giả sẽ cung cấp các ví dụ và tình huống thực tế phù hợp với từng vấn đề lý thuyết để người học dễ hình dung.

CHÍNH XÁC Ấn bản *Kế toán quản trị* lần thứ 16 tiếp tục khẳng định độ chính xác và tin cậy của thông tin. Trong mỗi lần sửa đổi, nhóm tác giả sẽ tổng kết, đánh giá lại toàn bộ cuốn sách và các phần bổ sung để đảm bảo tất cả kiến thức, các bài tập, hướng dẫn giải thống nhất, cập nhật và chính xác.

RÕ RÀNG Các thế hệ sinh viên, học viên luôn ca ngợi *Kế toán quản trị* về sự thân thiện và dễ hiểu, nhưng đó chỉ là nhận xét khái quát. Trong ấn bản mới này, nhóm tác giả đã sửa đổi nội dung một số chương và tiếp thu những ý kiến của nhiều chuyên gia, giảng viên để đảm bảo việc học tập và nghiên cứu theo ấn bản này vẫn dễ dàng như trước đây.

Nhờ tập trung duy trì ba yếu tố cốt lõi nêu trên, *Kế toán quản trị* mới có thể là ấn phẩm dẫn đầu thị trường, được hơn 2 triệu sinh viên, học viên tin tưởng - điều mà nhiều cuốn sách khác khó lòng đạt được.

Phương pháp truyền đạt hiệu quả

Kế toán quản trị mang đến phương pháp truyền đạt vừa thu hút vừa gợi mở nhưng không gây lẫn lộn hay gián đoạn quá trình nghiên cứu của người đọc. Các công cụ chủ chốt của cuốn sách giúp tăng cường và hỗ trợ người đọc hiểu sâu hơn về các khái niệm thay vì cạnh tranh với các cuốn sách khác để gây chú ý.

Bài tập 15 vấn đề cơ bản

Mỗi chương có một bài tập gọi là Bài tập 15 vấn đề cơ bản bao gồm 15 câu hỏi kiến thức cơ bản liên quan đến một số thông tin ngắn gọn cho sẵn. Những bài tập này có thể sử dụng để thảo luận hoặc tự nghiên cứu.

Mở đầu chương

Trang mở đầu mỗi chương có hai phần. Phần Tiêu điểm Kinh doanh nêu ra một ví dụ thực tế giúp người đọc hiểu được cách nội dung tri thức được ứng dụng vào thực tiễn đời sống. Phần Mục tiêu học tập nêu ra những vấn đề trọng tâm cần lưu ý trong quá trình nghiên cứu.

Trong kinh doanh

Hộp dữ liệu này cung cấp cái nhìn tổng quan về cách các công ty ngoài đời thực ứng dụng các khái niệm kế toán quản trị trong chương vào thực tế.

Kế toán quản trị trong thực tế

Các tình huống kế toán quản trị được lấy từ những đơn vị, tổ chức làm việc trong môi trường thực tế, gắn với các dòng sản phẩm, dịch vụ gắn liền với cuộc sống. Người đọc được hướng dẫn từng bước để áp dụng lý thuyết kế toán quản trị vào việc vận hành các tổ chức, cũng như vào việc giải quyết rắc rối kinh doanh hằng ngày. Đầu tiên, "Vấn đề" được đưa ra thông qua một cuộc đàm thoại, sau đó các khía cạnh của vấn đề này sẽ được lý giải rõ ràng trong quá trình học. "Phần Tổng kết" cuối cùng sẽ khái quát những nét chính và phương hướng giải quyết.

CHƯƠNG MỞ ĐẦU

Tổng quan..... 15

CHƯƠNG 1

Khái niệm chi phí..... 48

CHƯƠNG 2

Chi phí theo đơn hàng: Tính chi phí đơn vị sản phẩm..... 99

CHƯƠNG 3

Hệ thống hạch toán chi phí theo đơn hàng:

Dòng chi phí và báo cáo ra bên ngoài..... 166

CHƯƠNG 4

Hạch toán chi phí theo quá trình 207

CHƯƠNG 5

Mối quan hệ chi phí - khối lượng - lợi nhuận..... 273

CHƯƠNG 6

Chi phí biến đổi và báo cáo bộ phận:

Công cụ quản trị..... 360

CHƯƠNG 7

Hạch toán chi phí theo hoạt động,

công cụ hỗ trợ ra quyết định..... 437

CHƯƠNG 8	
Dự toán chủ đạo.....	501
CHƯƠNG 9	
Dự toán linh hoạt và phân tích hiệu suất	567
CHƯƠNG 10	
Chi phí tiêu chuẩn và phân tích chênh lệch	618
CHƯƠNG 11	
Đo lường hiệu suất trong các tổ chức phân quyền	681
CHƯƠNG 12	
Phân tích gia tăng - Chia khóa để ra quyết định	764

MANAGERIAL ACCOUNTING

Copyright © 2012, 2010, 2008, 2006, 2003, 2000, 1997, 1994,
1991, 1988, 1985, 1982, 1979, 1976
by The McGraw-Hill Companies, Inc.
All rights reserved.
Vietnamese edition copyright © 2019
by Alpha Books Jointstock Company.
All rights reserved.

KẾ TOÁN QUẢN TRỊ

Bản quyền tiếng Việt © Công ty Cổ phần Sách Alpha, 2019

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép
hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào
mà không có sự cho phép trước bằng văn bản
của Công ty Cổ phần Sách Alpha.
Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp
của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.
Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch
publication@alphabooks.vn
Liên hệ hợp tác về nội dung số ebook@alphabooks.vn
Liên hệ hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách
project@alphabooks.vn
Liên hệ dịch vụ tư vấn, đại diện & giao dịch bản quyền
copyright@alphabooks.vn

KẾ TOÁN QUẢN TRỊ

Chịu trách nhiệm xuất bản và nội dung:

Giám đốc – Tổng biên tập

PHAN NGỌC CHÍNH

Biên tập: Đào Thị Hiền

Trình bày, minh họa: Mỹ Mây

Sửa bản in: Tú Đào

Đơn vị liên kết: Công ty Cổ phần Sách Alpha, 176 Thái Hà,
Đống Đa, Hà Nội

In 3.000 cuốn, khổ 22 x 26,5 cm tại Công ty Cổ phần In và
Thương mại Quốc Duy

Địa chỉ: Số 9, ngách 130/1, ngõ 130 Phố Đốc Ngụ, P. Vĩnh
Phúc, Q. Ba Đình, Hà Nội.

Số xác nhận ĐKXB: 1452-2019/CXBIPH/1-26/TC.

Số QĐXB: 280/QĐ-NXBTC, cấp ngày 24/12/2019

Mã ISBN: 978-604-79-2084-6

In xong và nộp lưu chiểu năm 2020

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Garrison, Ray H.

Kế toán quản trị = Managerial accounting / Ray H. Garrison, Eric Noreen, Peter C. Brewer ;
Nguyễn Văn Lợi h.d. - H. : Tài chính ; Công ty Sách Alpha, 2019. - 672tr. : 27cm
ISBN 9786047920846

1. Kế toán quản trị

658.1511 - dc23

TK0001p-CP